

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

■ J.P. Rameau - Les Indes Galantes, 4e acte, scène 6

cd1 track 2

De vragen 1 t/m 10 gaan over een scène uit de vierde akte van het opéra-ballet 'Les Indes Galantes' van Jean-Philippe Rameau (1683-1764).

De vierde akte speelt zich af in Amerika. Een Franse en een Spaanse officier dingen naar de gunst van een Indiaanse vrouw, maar deze verkiest een stamgenoot. De beide Europeanen leggen zich neer bij haar keuze.

De te beluisteren muziek bestaat uit een instrumentaal voorspel (prélude), een lied (air) gezongen door een bariton en een koorgedeelte (choeur) met dezelfde tekst als het lied. Bij de notenvoorbeelden is de klank een halve toon lager dan de notatie.

Je hoort de prélude twee keer.

- 1p 1 Welk blaasinstrument speelt mee in de basso-continuopartij?

.....

cd1 track 3

Van het begin van de prélude staat het ritme van het *hoogst* klinkende instrument afgedrukt.

De laagst klinkende instrumenten beginnen en eindigen ritmisch hetzelfde als de hoogst klinkende.

- 2p 2 Geef met één haak () aan waar het ritme van de laagst klinkende instrumenten afwijkt van het genoteerde ritme.

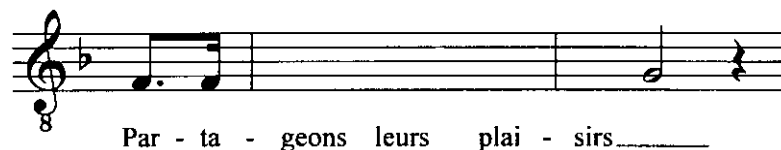
Je hoort het fragment vier keer.

cd1 track 4

Van het volgende fragment staat de tekst en een deel van de melodie afgedrukt.

- 2p 3 Noteer de ontbrekende noten (toonhoogte en ritme).

Je hoort het fragment vijf keer.

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd1 track 5

Je hoort het begin van het choeur. De tekst met vertaling is afgedrukt.

1 Bannissons les tristes alarmes!	Laten wij de treurige schrik uitbannen!
2 Nos vainqueurs nous rendent la paix.	Onze overwinnaars brengen ons vrede.
3 Partageons leurs plaisirs,	Laten wij hun genoegens delen,
4 ne craignons plus leurs armes!	hun wapens niet meer vrezen!
5 Sur nos tranquilles bords qu' Amour seul à jamais	Aan onze stille oevers, waar alleen de liefde voor altijd

De wijze waarop regel 5 in het koor is getoonzet wijkt af van het voorafgaande. In deze regel is bovendien sprake van tekstuitbeelding.

2p 4 Op welke wijze is het 'stille' in de koorstemmen tot uitdrukking gebracht in vergelijking met het voorafgaande (twee aspecten)?

Je hoort het fragment drie keer.

1

2

cd1 track 6

Het choeur bestaat uit twee gedeeltes. Aan het begin van beide gedeeltes zingt het koor onderstaande tekst.

1 Bannissons les tristes alarmes!
2 Nos vainqueurs nous rendent la paix.

De tekst van regel 1 is in het tweede gedeelte uitgebreider getoonzet dan in het eerste gedeelte.

2p 5 Beschrijf deze uitbreiding aan de hand van twee aspecten. Ga bij je antwoord uit van het tweede gedeelte en laat regel 2 buiten beschouwing.

Je hoort eerst het begin van gedeelte 1, daarna het begin van gedeelte 2, en dit twee keer.

1

2

cd1 track 7

Het choeur eindigt met een instrumentaal naspel.
De laatste zangregel gaat vloeiend over in het naspel.

1p 6 Noem één manier waarop deze vloeiende overgang gerealiseerd wordt. Laat bij je antwoord buiten beschouwing dat het naspel begint op de slotnoot van de zang.

Je hoort het fragment drie keer.

.....

cd1 track 8

Het instrumentale naspel bestaat uit acht maten en begint, zoals gezegd, op de slotnoot van de zang.

2p 7 Geef de technische term voor:

- de meerstemmige schrijfwijze in de maten 1 t/m 3 en de maten 7 en 8:

- de lage strijkerspartij in de maten 4 t/m 6:

Je hoort het naspel drie keer.

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd1 track 9

Van de maten 4 t/m 8 van het instrumentale naspel staat een gedeelte van de eerste vioolpartij afgedrukt.

Hoewel de maten 4 t/m 6 en de maten 7 en 8 zijn gebaseerd op dezelfde toonladder, zie je veel verschillende voortekens.

1p 8

Leg dit uit.

Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd1 track 10

Je hoort de gehele prélude, air en chœur. Het is gebaseerd op onderstaande tekst.

Bannissons les tristes alarmes!
Nos vainqueurs nous rendent la paix.
Partageons leurs plaisirs,
ne craignons plus leurs armes!
Sur nos tranquilles bords qu' Amour seul à jamais
Fasse briller ses feux, vienne lancer ses traits!

De vorm van het fragment is hieronder weergegeven; de lengte van de onderdelen is bij benadering.

pré- lude	air	choeur- gedeelte 1	choeur- gedeelte 2	na- spel
--------------	-----	-----------------------	-----------------------	-------------

Het tweede choeurgedeelte begint als de tekst 'Bannissons les tristes alarmes!' opnieuw wordt ingezet.

Hoewel beide choeurgedeeltes gebruik maken van dezelfde tekst als de air, zijn er grote verschillen tussen de twee choeurgedeeltes.

2p 9

Beschrijf een verschil tussen choeurgedeelte 1 en choeurgedeelte 2 *door deze te vergelijken met de air.*

choeurgedeelte 1

choeurgedeelte 2

Deze compositie komt uit de Barok.

3p 10

Geef hiervoor drie argumenten op basis van de beluisterde muziek.

Je hoort het fragment één keer. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet.

1

2

3

A. Honegger - Jeanne d'Arc au bûcher

cd1 track 11

De vragen 11 t/m 25 gaan over het oratorium 'Jeanne d'Arc au bûcher' (Jeanne d'Arc op de brandstapel) van Arthur Honegger (1892-1955). Het is geschreven voor spreekstemmen, zangsolisten, gemengd koor en orkest.

De honderdjarige oorlog (1337-1453) verscheurt Frankrijk. De negentienjarige Jeanne d'Arc voert met succes het Franse leger aan. Ze behaalt diverse overwinningen en zorgt ervoor dat de Franse kroonpretendent gekroond wordt. Frankrijks tegenstanders, de Engelsen en de Bourgondiërs, krijgen Jeanne d'Arc te pakken. Na een schijnproces wordt zij veroordeeld tot de brandstapel.

Jeanne d'Arc zei dat ze geïnspireerd werd door stemmen uit de hemel. Van een fragment uit de 1e scène met de titel 'Stemmen uit de hemel' staan vier partijen afgedrukt.

3p 11 Geef voor iedere partij aan, door welk(e) instrument(en) of stemsoort deze wordt uitgevoerd.

Je hoort het fragment drie keer.

- 1
- 2
- 3
- 4

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd1 track 12

In het volgende fragment leest een monnik beschuldigingen voor: “Ketter! Heks! Afvallige! Vijand van God! Vijand van de Koning! Vijand van het volk! Weg met haar! Dood haar! Verbrand haar!”. Het volk neemt de beschuldigingen over en scheldt haar uit. Na de beschuldigingen van de monnik en tijdens die van het volk hoor je de stem van Jeanne die niet kan geloven dat men haar levend wil verbranden.

In dit fragment is sprake van toenemende spanning.

3p **12** Noem vier manieren waarop deze toenemende spanning wordt gerealiseerd.

Je hoort het fragment drie keer.

- 1
- 2
- 3
- 4

cd1 track 13

Jeanne d’Arc is aan de ‘dieren’ (lees: machthebbers) overgeleverd. Er wordt gevraagd wie er rechtbankpresident wil zijn. Voorgesteld worden achtereenvolgens ‘Le Tigre’ (de tijger), ‘Le Renard’ (de vos), en ‘Le Serpent’ (de slang). Het koor herhaalt de namen van de voorgestelde kandidaten. Daarna wordt steeds aangegeven waarom deze kandidaat niet beschikbaar is.

Van ‘Le Tigre’ zijn de vocale partijen afgedrukt.

The image shows a musical score for the vocal parts of 'Le Tigre'. It consists of five staves: a piano accompaniment staff at the top, and four vocal staves for Soprano (S), Alto (A), Tenor (T), and Bass (B). The lyrics are: 'Le Ti - gre!', 'Qui se - ra le Pré - si - dent?', and 'Le Ti - gre se ré - cuse'. The vocal parts for 'Le Ti - gre!' are marked with '(parlé) p'. The piano part has a 'p' marking.

2p **13** Welke blaasinstrumenten spelen direct nadat is aangegeven dat een bepaald dier niet beschikbaar is (zie onderstaande teksten)?

Na ‘Le Tigre se ré cuse’:

Na ‘Le Renard dit qu'il est malade’:

Na ‘Le Serpent s'est sifflé lui même au fond d'un trou’:

1p **14** Geef de term voor het stemgebruik van het koor (zie ook de partituur).

Je hoort het fragment vier keer.

.....

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd1 track 14

In het volgende fragment draagt het varken (Le Cochon, namelijk Bisschop Cauchon) zichzelf voor als rechtbankpresident.

- 1p **15** Beschrijf het ritme in dit fragment. Laat de zangsolist buiten beschouwing.
Je hoort het fragment drie keer.

.....

cd1 track 15

De ezel (asinus) wordt griffier, wat de toehoorders in lachen doet uitbarsten. In het volgende fragment klinken vele verschillende partijen. De bassen zingen een *bestaande melodie* in lange notenwaarden met een latijnse tekst die begint met 'Ecce magnis auribus' (Zie de grote oren).

- 1p **16** Van welke polyfone compositietechniek maakt de componist in dit fragment gebruik?
Je hoort het fragment één keer.

.....

cd1 track 16

Nadat Jeanne d'Arc de stad Orléans bevrijd had leidde zij de koning naar Reims, waar deze gekroond werd.
Het begin van de tekst van Jeanne is afgedrukt.

C'est fait!
Je le tiens!

J'ai pris son cheval par la bride!

Het is gedaan!

Ik heb het volbracht!

Ik nam zijn paard bij de teugels!

Het feestelijke karakter van de intocht wordt in de muziek met een grote variëteit aan uitdrukkingsmiddelen getoonzet.

- 2p **17** Noem twee van die middelen.

1

2

In dit fragment is sprake van muzikale continuïteit.

- 1p **18** Geef hiervan één voorbeeld.
Je hoort het fragment drie keer.

.....

cd1 track 17

Je hoort van het zojuist beluisterde fragment de laatste maten en het vervolg hierop. Eerst zingen de tenoren, daarna de kinderstemmen.

- 1p **19** Wat is de ritmische relatie tussen deze twee zangpartijen? Ga bij je antwoord uit van de partij van de kinderstemmen.
Je hoort het fragment twee keer.

.....

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd1 track 18

Je hoort van het zojuist beluisterde fragment de laatste twee maten.

- 3p **20** Noteer de melodie van de zangpartij (toonhoogte en ritme). Vier noten zijn gegeven.
Je hoort het fragment vijf keer.

Quand i - rons nous à Lies - se? Quand i - rons nous à Laon?

cd1 track 19

Van het volgende fragment is de melodie afgedrukt.

De - - - - - i Po - ten - ti - am

Deze melodie is aan het Gregoriaans ontleend, maar het ritme en de uitvoering dragen niet alle kenmerken van het Gregoriaans.

- 2p **21** Wat is er niet Gregoriaans aan dit fragment?
Je hoort het fragment twee keer.

- 1
- 2

cd1 track 20

Van het volgende fragment zijn de koorpartijen en het piano-uitreksel afgedrukt op de pagina hiernaast.

Jeanne d'Arc staat in de vlammenzee.

Dit fragment doet atonaal aan.

- 1p **22** Licht dit toe.

.....

De eerste vier maten van elk van de koorpartijen hebben dezelfde melodische structuur.

- 1p **23** Geef de technische term voor deze melodische structuur.
Na enige leestijd hoor je het fragment vier keer.

.....

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

S
Lou-é soit no-tre frè-re le feu Lou-é soit no-tre frè-re le feu qui est

A
Lou-é soit no-tre frè-re le feu Lou-é soit no-tre

T
Lou-é soit no-tre frè-re le feu Lou-é soit no-tre frè-re le

B
Lou-é soit no-tre frè-re le feu Lou-é

f

S
pou-sent à ren-dre l'es-prit à l'esprit et cen-dre *p subito*

A
frè-re le feu l'es-prit à l'esprit et cen-dre *p subito*

T
feu Lou-é soit no-tre frè-re le feu *subito*

B
soit no-tre frè-re le feu et cen-dre *p subito*

p subito

cd1 track 21

In het volgende fragment sterft Jeanne d'Arc.

2p **24** Noem twee manieren waarop dit sterfproces in haar partij tot uiting komt. Je hoort het fragment twee keer. Daarna wordt de cd tien minuten stilgezet. Beantwoord in die tijd ook vraag 25.

- 1
- 2

Dit is muziek uit de eerste helft van de twintigste eeuw.

2p **25** Geef voor deze bewering twee argumenten. Betrek daarbij je antwoorden uit de voorgaande vragen.

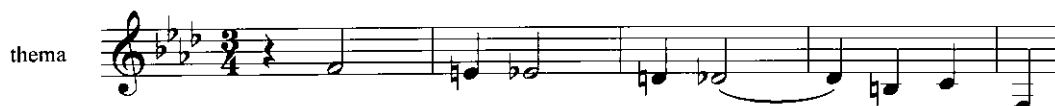
- 1
- 2

F. Liszt - Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen

cd2 track 1

De vragen 26 t/m 40 gaan over de prelude voor piano 'Weinen, Klagen, Sorgen, Zagen' van Franz Liszt (1811-1886).

De compositie is gebaseerd op een thema van Johann Sebastian Bach. Dit thema is hieronder afgedrukt. Het wordt gedurende de hele compositie -al dan niet gewijzigd- herhaald. Dit gebeurt vaak in de baspartij, soms ook in de andere stemmen.

Je hoort het afgedrukte thema en het vervolg.

De titel van dit werk 'Huilen, treuren, bezorgd zijn, weifelen' en het thema passen goed bij elkaar.

2p **26** Licht dit toe aan de hand van twee aspecten. Laat dynamiek, tempo en rubato buiten beschouwing.

- 1
- 2

In dit fragment is sprake van rubato-spel.

1p **27** Wat betekent deze term? Je hoort het fragment twee keer.

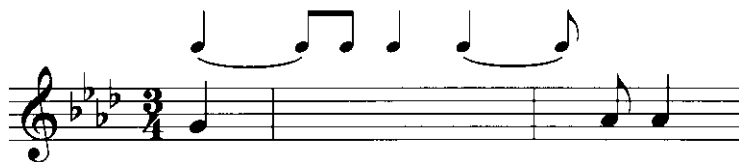
.....

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

cd2 track 2

Van twee maten uit het zojuist beluisterde fragment is de hoogstklinkende partij gedeeltelijk afgedrukt.

- 2p **28** Noteer de ontbrekende noten van deze partij; het ritme staat boven de balk.
Je hoort het fragment vijf keer.

cd2 track 3

Het volgende fragment bestaat uit vier maten. Richt je op de eerste drie maten van de onderstem.

- 2p **29** Noem twee kenmerken van dit gedeelte van de onderstem.
Je hoort het fragment drie keer.

- 1
- 2

cd2 track 4

Je hoort het zojuist beluisterde fragment en het vervolg erop vier keer.
We vergelijken het eerste gedeelte met het vervolg.

- 3p **30** Noem twee veranderingen in de bovenstem(men):

- 1
- 2

en noem één verandering in de onderstem(men):

.....

Ga bij je antwoord uit van het vervolg.

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd2 track 5

Van het volgende fragment staat de partituur afgedrukt op de pagina hiernaast.
In dit fragment is sprake van climax-werking.

- 3p **31** Noem drie aspecten die deze climax bewerkstelligen.
Je hoort het fragment twee keer.

- 1
- 2
- 3

cd2 track 6

Na enige leestijd hoor je het zojuist beluisterde fragment nog één keer. Daarna wordt de cd vijf minuten stilgezet. Beantwoord in die tijd de vragen 32 t/m 35.

Vergelijk het gedeelte aangegeven met haak 1 (maat 8, 2e tel t/m maat 12, 1e tel) met het gedeelte aangegeven met haak 2 (maat 12, 2e tel t/m maat 16, 1e tel).

- 2p **32** Beschrijf één overeenkomst (laat buiten beschouwing dat in beide gedeeltes het thema voorkomt)

.....

en één verschil; ga daarbij uit van haak 2.

.....

Het thema is nogmaals afgedrukt.

Vanaf maat 16, 2e tel, komt het thema nog één keer voor, maar in gewijzigde vorm.

- 2p **33** Omcirkel in deze maten de thema-noten.

In dit fragment komen antimetrische figuren voor.

- 1p **34** Geef met een haak () één van de antimetrische figuren aan.

Deze compositie heeft voor een belangrijk deel de structuur van een passacaglia.

- 1p **35** Leg dit uit.

.....

cd2 track 7

*Je hoort de laatste vier maten van het zojuist beluisterde partituurfragment twee keer.
Dit fragment eindigt met een duidelijke cadens.*

- 1p **36** Noteer in de hokjes onder de laatste twee akkoorden de harmonische functies.

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

The image shows a musical score for piano, consisting of 20 numbered measures. The score is written in a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat) and a 4/4 time signature. The notation includes treble and bass clefs, various note values (quarter, eighth, sixteenth notes), rests, and dynamic markings. The score is divided into six systems, each with two staves. The first system starts with measure 1. The second system contains measures 2 through 8. The third system contains measures 9 through 11. The fourth system contains measures 12 through 14. The fifth system contains measures 15 through 17. The sixth system contains measures 18 through 20. At the end of the score, there are two empty square boxes.

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd2 track 8

In het volgende fragment zijn één of meer van de volgende drie termen op de baspartij van toepassing: glissando, orgelpunt, tremolo.

- 1p **37** Welke term(en) is/zijn dat?
Je hoort het fragment drie keer.

.....

cd2 track 9

In het volgende fragment klinkt een passage die je kunt beschouwen als een ‘instrumentaal recitatief’.

- 1p **38** Licht dit toe.
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd2 track 10

Je hoort het slot van de compositie twee keer. De meerstemmige schrijfwijze is in het eerste gedeelte anders dan in het tweede gedeelte.

- 2p **39** Geef de benamingen voor deze schrijfwijzen. Laat het slotakkoord buiten beschouwing.

eerste gedeelte

tweede gedeelte

Na de muziek wordt de cd vijf minuten stilgezet. Beantwoord in die tijd ook vraag 40.

Dit is een compositie uit de Romantiek.

- 3p **40** Geef voor deze bewering drie argumenten.

1

2

3

New Cool Collective - Lucoolmi

cd2 track 11

De vragen 41 t/m 50 gaan over het nummer ‘Lucoolmi’ van de Nederlandse band New Cool Collective. Dit nummer behoort tot de Fusion, een stijl waarin verschillende stijlen/muzieksoorten worden verweven. Bij de notenvoorbeelden is de notatie een halve toon hoger dan de klank.

Het nummer begint met a capella zang die bestaat uit vier gedeeltes. De vorm ervan zou je kunnen weergeven als: a - a' - a - a'.

- 2p **41** Noem twee redenen waarom zin 2 en 4 zijn aangegeven met a' en niet met a.

Je hoort het fragment drie keer.

1

2

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd2 track 12

In het volgende fragment wisselen verschillende blazers elkaar af in een soort vraag- en antwoordspel.

2p **42** Welke blazers spelen de 'vraag'?

Welke blazers spelen het 'antwoord'?

Je hoort het fragment vier keer.

cd2 track 13

In het volgende fragment spelen de trompetten twee keer een korte melodie.

1p **43** Beschrijf de contour van deze melodie.

Je hoort het fragment vier keer.

.....

cd2 track 14

Je hoort de muziek van de vragen 42 en 43 en het vervolg, waarin een thema wordt gespeeld.

2p **44** Beschrijf de verandering in het fragment gelet op de bezetting.

eerst

in het vervolg

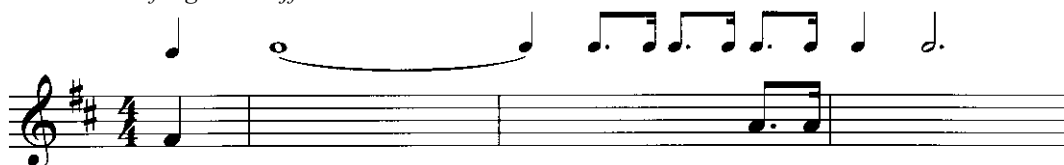
Je hoort het fragment twee keer.

cd2 track 15

Van het begin van het zojuist beluisterde thema staan het ritme en enkele noten afgedrukt.

3p **45** Noteer de ontbrekende noten van dit themagedeelte.

Je hoort het fragment vijf keer.

cd2 track 16

Het bij vraag 45 beluisterde thema is ontleend aan het nummer 'Blues March' van Art Blakey and the Jazz Messengers.

Je hoort eerst een fragment uit Lucoolmi en daarna een fragment uit Blues March.

De begeleiding in het fragment uit Lucoolmi heeft veel overeenkomsten met de begeleiding in het fragment uit Blues March.

1p **46** Noem één overeenkomst gelet op het ritme van de begeleiding.

.....

Eindexamen Muziek vwo 2004-I

havovwo.nl

cd2 track 17

We keren terug naar het nummer van New Cool Collective.
In het volgende fragment hoor je toename in intensiteit.

- 2p **47** Leg deze toename uit aan de hand van twee aspecten.
Je hoort het fragment twee keer.

1

2

cd2 track 18

In het nummer komen bepaalde melodieën een aantal keren terug. Zo ook de korte trompetmelodie uit vraag 43. *Ter oriëntatie hoor je de trompetmelodie nog één keer.*

Het nu te beluisteren fragment bestaat uit drie gedeeltes. Aan het eind van zowel het eerste gedeelte als het tweede gedeelte is de korte trompetmelodie te horen.

- 1p **48** Wat is de functie van de trompetmelodie in verband met de (meerdere) structuur?
Je hoort het fragment twee keer.

.....

cd2 track 19

In het volgende fragment spelen alleen percussie-instrumenten. De meeste spelen een vast ritme.

Eén instrument speelt een gevarieerd ritme.

- 1p **49** Welk instrument is dat?

Je hoort het fragment één keer.

.....

cd2 track 20

Zoals gezegd in de aanhef van deze opgave is dit een Fusionnummer. In het volgende fragment zijn meerdere muzieksoorten te horen.

- 4p **50** Noem twee van die muzieksoorten en geef bij elk één argument voor je keuze.

Je hoort het fragment drie keer.

muzieksoort 1:

argument:

muzieksoort 2:

argument: